

1

Twee jaar later

Hij bewoog zich doelbewust. Alleen al daarmee had de man in de groezelige, wollen overjas de aandacht kunnen trekken, maar de menigte die van de lunchpauze terugkwam was als een snelstromende rivier van lijven.

De dakloze man versnelde zijn pas, hij hield zijn ogen met een verschroeiende blik op de vrouw vóór zich gericht. Plotse-ling stak hij zijn hand uit en greep haar bij de onderarm. Ver-bijsterd draaide de vrouw zich om om te kijken door wie ze werd aangevallen. Schrik maakte plaats voor woede, daarna voor angst, terwijl ze zich uit alle macht in bochten wrong in een poging haar arm los te trekken. Ze worstelden even in een merkwaardige pas de deux, maar net toen de vrouw een hand opstak om hem een duw te geven, liet de man haar abrupt los. De vrouw vluchtte onmiddellijk in de menigte weg. De man sloeg dubbel en zakte langzaam op de grond in elkaar, zijn ge-zicht vertrokken in een grimas van pijn. Maar terwijl zijn li-chaam ineenzakte, boorde hij zijn blik in de menigte, op zoek naar haar, alsof hij haar door pure wilskracht kon terughalen.

Maar ten slotte kon hij geen weerstand bieden aan de onder-stroom. Hij zonk op het smerige trottoir neer, draaide zich zij-waarts en begon als een kind heen en weer te wiegen. De vloed voetgangers stroomde verder, ze hielden alleen de pas in om hem te omzeilen om vervolgens weer in de menigte op te gaan. Na een halfuur hield het wiegen op. Een voorbijganger in por-tiersuniform boog zich even over de man heen om een blik op hem te werpen, en vervolgde daarna zijn weg. Een jong meisje wees met haar mobieltje naar hem en nam een foto, en liep daarna ook door.

Het zou nog een uur duren voordat iemand de bloedrode vlek opmerkte die zich onder de dakloze man verspreidde. En daarna nog een uur voordat het in iemand opkwam om de politie te bellen.

2

Twaalf dagen later

Ik keek uit het raam van mijn kantoor op de achttiende verdieping van het gerechtsgebouw, nam een slokje van mijn derde kop koffie van die ochtend en genoot van het uitzicht, een favoriet tijdverdrijf van me. De afgelopen nacht had het gestortregend en vanochtend vroeg was onverwacht de wind opgestoken. Alle sporen van de smog waren weggewassen, waardoor de burgers van L.A. een ongebruikelijk sprankelende dag beleefden. Ik zag het zonlicht spelen op de bladeren van de hoge bomen, waarvan de takken heen en weer zwiepten en op het hoofd dreigden te storten van degenen die zich op straat naar de rechtbank spoedden.

‘Rachel, moet jij vanochtend niet naar een voorlopige hoorzitting over die brandstichtingmoord, in de rechtszaal van rechter Foster?’ vroeg Eric Northrup, mijn baas en hoofd van de afdeling Special Trials binnen het Openbaar Ministerie.

Zoals met alle Special Trials-zaken ging het om een ingewikkelde zaak, en deze complexe brandstichtingmoord trok ook nog eens akelig veel media-aandacht. Brandstichting is zelden zo eenvoudig te bewijzen als het lijkt. Je moet alle toevallige en natuurlijke oorzaken uitsluiten, en vaak gaat het benodigde bewijs tegelijk met de slachtoffers in vlammen op, in dit geval de bejaarde ouders van de moordenaar. De pers zou waarschijnlijk niet bij deze hoorzitting aanwezig zijn, maar had wel al met een hoop tamtam aangekondigd dat ze de rechtszaak zelf zouden volgen. En dat betekende dat ze in mijn nek zouden hijgen ter-

wijl ik stapels getuigenverklaringen door zou moeten ploeteren om talloze stukjes bewijs aan elkaar te kunnen knopen, en dan maar bidden dat de jury onderweg het spoor niet bijster zou raken. Ga d'r maar aan staan. Maar al sinds ik acht jaar geleden bij het Openbaar Ministerie was gaan werken, droomde ik ervan om een van de uitverkoren aanklagers bij Special Trials te worden. En zo'n soort weerbarstig monster als een zaak als deze, die alles opslokte wat ook maar enigszins op een privéleven leek, was een kolfje naar mijn hand.

'Ja,' antwoordde ik. Mijn motto: hou het simpel en zeg nooit meer dan er wordt gevraagd. Met een beetje geluk geeft de vraagsteller het op en druipt hij af. Dat motto gaat alleen niet echt op wanneer de vraagsteller toevallig je baas is en in jouw kantoor staat, terwijl jij in de rechtszaal hoort te zijn om een voorlopige hoorzitting over een moordzaak bij te wonen.

Eric zette zijn handen in zijn zij en keek me verwachtingsvol aan. 'Ik weet dat je er een bloedhekel aan hebt om in de rechtbank te moeten rondhangen, maar...'

Ik heb al een bloedhekel aan wachten in het algemeen, maar in het bijzonder aan wachten in de rechtbank. Daar mocht je alleen maar werkeloos een proces bijwonen dat zo saai was dat je je de haren uit je hoofd trok.

Ik stak een hand op. 'Breek me de bek niet open,' zei ik. Ik had al gehoord dat rechter Foster razend werd als hij moest wachten tot de openbaar aanklager een keer kwam opdagen. 'Voordat mijn zaak voorkomt, staat er een andere moord op de rol, dus ik heb nog...' Precies op dat moment ging mijn telefoon.

Ik gebaarde verontschuldigend naar Eric en nam op. Het was Manny, de griffier/waakhond in rechter Fosters rechtszaal.

'Rachel!' fluisterde Manny. 'Hou op met naar je agenda staren en maak als de donder dat je hier komt. Ben je gek geworden? Je weet wat er...'

Ik vertikte het om Eric de voldoening te geven te merken dat ik nu al uitgekafferd dreigde te worden, dus ik deed mijn best een ontspannen glimlach tevoorschijn te toveren. 'Wat fijn dat

je belt,' zei ik opgewekt, alsof ik het tegen een dierbare confrère had. 'Ik hoopte al dat we even een babbeltje konden maken!'

Manny stond even perplex en sputterde: 'Wat krijgen we...'

Ik mimede sorry naar Eric en glimlachte opnieuw opgewekt. Eric trok een wantrouwige wenkbrauw op maar verdween naar de gang.

Ik wachtte een paar tellen zodat ik zeker wist dat hij weg was en antwoordde toen kortaf: 'Ik ben er over vijftien seconden.' Ik griste mijn dossier mee en haastte me de deur uit, strategisch op weg naar de gang die het minst werd gebruikt.

Ik had twee gangen gehad en wilde net naar de liften stuiven toen achter me een stem zei: 'Heb je haast, Knight?'

Ik bleef abrupt staan, draaide me om en zag Eric met over elkaar geslagen armen aan de andere kant van de gang staan.

Ik haalde door mijn neus adem om vergeefs te verdoezelen dat ik had gerend en wist met moeite mijn stem in bedwang te houden. 'Nee hoor, maar ik bedacht dat ik voor de zekerheid maar eens moest gaan kijken hoe het ermee stond.'

Hij keek me veelbetekenend aan, draaide zich om en verdween zijn kantoor in.

Ik liep op een drafje naar de liften en vroeg me af waarom ik in hemelsnaam dacht dat ik Eric ooit voor de gek kon houden. Nadat de lift vier keer was gestopt en er nog twaalf personen waren ingestapt, kwam hij met een schok op de vierde verdieping tot stilstand. Ik drong me tussen de dicht opgepakte lichamen door en baande me een weg naar de rechtbank.

3

Ik liep snel de rechtszaal binnen en probeerde niet op te vallen, zodat rechter Foster me niet zou opmerken. De zaak die aan die van mij voorafging was nog altijd aan de gang, en de verdediging maakte net bezwaar, waardoor, gelukkig voor mij, op dat moment de aandacht van de rechter werd opgeëist. Maar

dat behoedde me niet voor de toorn van Manny. Hij keek me streng aan en schudde zijn hoofd. Ik wees naar de advocaten, alsof ik wilde zeggen: wat nou? Er zit toch zeker niemand te wachten? Manny sloeg alleen maar zijn ogen ten hemel. Ik ging achter in de rechtszaal zitten. Als mijn zaak zou voorkomen, zou het voor rechter Foster net lijken alsof ik daar al die tijd had gezeten. Het maakt niet uit of het nou gaat om een moordzaak of om een blind date; alles draait om de strategie.

De rechter verwierp het bezwaar van de verdediging en de openbaar aanklager hervatte de ondervraging met de standaard neutrale vraag: 'Vertelt u ons eens wat u hebt gezien.'

De officier van justitie kwam me vaag bekend voor, maar zijn naam ontglipte me. Hij was begin dertig en zijn zorgvuldig gekapte haar, perfecte marineblauwe maatpak, conservatieve stropdas en Franse manchetten met duur ogende manchetknopen gaven aan dat hij zijn huur niet van zijn ambtenarensalarisje hoefde te betalen. Tenzij hij nog gratis bij pappie en mammie thuis woonde.

De getuige, een surfer met lang, door de zon gebleekt haar, streek over het dunne toefje haar onder zijn onderlip en likte nerveus langs zijn lippen alvorens te antwoorden. 'Eh, hij stak een arm uit naar die dame en voor ik het wist lag hij op de grond.'

'En toen u zag dat hij op de grond lag, wat hebt u toen gedaan?' vroeg de officier van justitie. 'Hebt u de politie gebeld?'

De getuige leunde met gebogen hoofd naar voren. Hij keek de officier niet langer aan en zijn blik schoot een hele poos heen en weer tussen de vloer en de tafel van de verdediging. Ten slotte zuchtte hij en antwoordde met zachte stem: 'Nee, ik eh... Ik weet niet. Ik dacht dat hij gewoon dronken of high was of zo-iets.' Met de laatste woorden van de getuige hielden het gefluisterde geroezemoes en papiergeritsel plotseling op en er ontstond een vacuüm van stilte. De surfer liep rood aan, wierp nogmaals een blik door de rechtszaal naar alle ogen die nu op hem gericht waren, en voegde er verdedigend aan toe: 'Niemand anders dacht trouwens dat er iets aan de hand was. Ik bedoel, niemand

heeft gebeld... althans, dat heeft even geduurd.'

Op elk gezicht in de rechtszaal – met uitzondering van dat van de officier van justitie, die dat antwoord had verwacht – was te lezen dat er een akelig beeld in hen opkwam: van mensen die harteloos over een man heen stapten die op de stoep lag te sterven. Ik zag onmiddellijk Cletus voor me, mijn dakloze maatje, die bijna elke woensdagnacht een stukje ten zuiden van de rechtbank bivakkeerde. In de afgelopen paar jaar had ik hem nagenoeg elke week een Chinese afhaalmaaltijd uit het Oolong-café gebracht. Ik stelde me voor dat hij langzaam op het koude beton lag dood te bloeden, terwijl voorbijgangers over hem heen stapten als was hij een omgevallen vuilnisbak. Ik wist niet wie het slachtoffer was, maar dat deed er niet toe. Niemand hoorde zo te sterven.

'Bezwaar, niet relevant,' zei de advocaat met verveelde stem. Ik herkende hem, het was Walter Schoenfeld, een doorgewinterde jurist. 'Die vraag is niet gesteld,' voegde hij eraan toe.

'Toegewezen,' oordeelde de rechter met net zo'n effen stem.

Het was nog maar een voorlopige hoorzitting, dus er was geen jury. Het Openbaar Ministerie hoefde slechts aan te tonen dat er sprake was van gerede twijfel van schuld en geen onomstotelijk bewijs te leveren. Dat betekende dat bezwaren er niet veel toe deden, ook al waren ze wettelijk correct. De rechter kon het kaf van het koren wel scheiden.

'Dus u zag de man op de grond vallen, waar hij vervolgens bleef liggen. Wat gebeurde er daarna?'

'Ik zag dat de politie eraan kwam, een van de agenten kwam de winkel binnen en vroeg of iemand van ons iets had gezien...'

'Bezwaar. Wat de politie ook heeft gezegd,' bracht Walter in het midden. 'Van horen zeggen.'

'Afgewezen. "Hebt u iets gezien?" is een vraag. Vragen kunnen niet uit de tweede hand zijn.'

'Moet ik verder gaan?' vroeg de getuige.

'Ja.' De rechter zuchtte. 'Afgewezen betekent dat je door mag gaan.'

De getuige vervolgde: 'En toen zei Keshia, eh, de andere win-

kelbediende van die dag, dat ze mij bij die dakloze kerel had gezien voordat hij, ah...’

Beducht na de reactie op zijn vorige opmerking over de man die hij voor dood op de stoep had achtergelaten, maakte de getuige zijn zin niet af.

‘En toen hebt u hun hetzelfde verteld als wat u vandaag aan ons hebt verteld?’

De getuige knikte.

‘U moet het hardop zeggen,’ instrueerde de officier van justitie hem. Je hoorde zijn *dub* erdoorheen.

‘Oké, ja.’

‘Ziet u de man die de dakloze kerel heeft neergestoken in deze rechtszaal?’

‘Wacht eens even, neem me niet kwalijk,’ zei de rechter, de getuige tot stilte manend en zich tot de openbaar aanklager wendend. “Die dakloze kerel?” Hij had een naam en ik weet zeker dat hij geen “dakloze kerel” heette. Heeft het Openbaar Ministerie hem nog niet kunnen identificeren?’

‘Nee, edelachtbare. De verdediging weigerde uitstel en tot nu toe is hij in geen enkele database aangetroffen.’

Dus hij was niet alleen op een trottoir in de stad aan zijn lot overgelaten, we wisten na zijn verscheiden ook nog niet eens hoe hij heette. De pure eenzaamheid van dit alles lag als een loden gewicht op mijn borst.

De rechter wierp een afkeurende blik naar de officier van justitie. ‘In dat geval, meneer de officier van justitie, is het wel zo fatsoenlijk om hem “het slachtoffer” of “John Doe” te noemen, en niet “dakloze kerel”.’ Hij wendde zich tot de getuige. ‘Is degene die het slachtoffer heeft neergestoken in deze rechtszaal?’

‘Eh, nou...’ De surfer keek nerveus de zaal rond.

De aanklager zuchtte ongeduldig. Het begon me nu dwars te zitten, ik wist dat ik hem eerder ergens had gezien. Hoe heette hij ook alweer? In mijn hoofd ging ik de naambordjes op de deuren van het kantoor van de openbaar aanklagers af. Het duurde even, maar eindelijk wist ik het weer: Brandon Averill.

Hoewel ik hem niet kende, kende ik zijn soort wel. Hij was een van die jonge snoeshanen die zichzelf heel wat vinden, haantje de voorste willen zijn, altijd op jacht naar roem en glamour, en het soort mooie jongen dat de persfotografen weet te verleiden. Zijn hele houding straalde uit dat deze zaak zijn kostbare tijd niet waard was.

De stilte in de getuigenbank hield aan en Averill raakte zichtbaar geërgerd. ‘Kijk die kant maar eens uit,’ zei hij en hij wees naar de bank van de verdediging.

De beklaagde trok zijn hoofd tussen zijn schouders en kromp ineen om zichzelf kleiner te maken.

De advocaat sprong op. ‘Bezwaar! Suggestief en ongepast. Verzoek om te schrappen!’

Rechter Foster trok een wenkbrauw op. ‘Weet u zeker dat u wilt dat ik dat laat schrappen, raadsman? Kunt u geen manier bedenken om zo’n briljante zet ten overstaan van een jury te doen?’ zei hij, en het woord ‘briljant’ droop van het sarcasme.

Walter glimlachte. ‘Laat maar zitten.’

‘Juist,’ zei de rechter.

Door de getuige moedwillig op de beklaagde te wijzen, had Brandon feitelijk zijn eigen zaak ondermijnd. Ook al zou de surfer de beklaagde nu identificeren, dan kon Schoenfeld tegen de jury zeggen dat de getuige met opzet op hem was geweest.

Als je bedacht dat van deze rechter bekend was dat hij een bloedhekel had aan alle advocaten, dan was zijn toon voor zijn doen nog mild. Hij had vast een zwak voor Walter, vermoedde ik. Rechter Foster was een grote man, blootsvoets een meter tachtig en zo’n beetje honderddertig kilo. Hij was even slim als ongeduldig en had geen microfoon nodig om zich in de rechtszaal verstaanbaar te maken. Als een raadsman op zijn zenuwen begon te werken – en dat was dagelijks meer dan eens het geval – hoorde je dat in de cafetaria vijf verdiepingen lager. Maar ik mocht hem graag, want ook al was hij een taaie ouwe kerel, hij deed tegen iedereen even akelig. Wat mij betreft de volmaakte rechter.

De getuige deed wat hem was gezegd en keek de beklaagde

recht aan, die zo nerveus was dat ik hem kon horen zweten.

‘Neuh... eh, nee,’ zei de getuige met een klein, beverig stemmetje. ‘Ik heb hem daar wel op straat gezien, maar ik heb niet gezien dat hij iemand neerstak.’

‘Maar is het niet zo dat u aan de politie ter plaatse hebt verteld dat déze man,’ zei Averill, en hij wees op de beklaagde, ‘de man was die de steken had toegebracht?’

De advocaat van de beklaagde stond alweer rechtop. ‘Bezwaar! Onoorbare beschuldiging!’

Maar de rechter wuifde hem weg. ‘Ga zitten, raadsman. Misschien is dat zo, maar misschien ook niet. Laten we er maar niet te veel woorden aan vuil maken, oké? Dit is slechts een voorlopige hoorzitting.’ De rechter wendde zich tot de getuige. ‘Hebt u de politie verteld dat deze man heeft gestoken? Ja of nee?’

De getuige plukte aan het haartoefje onder zijn lip en werd duidelijk verscheurd. ‘Nou... eh. Niet precies, uwe... eh... uwe edelachtbaarheid.’

‘Een simpel edelachtbare is ook goed,’ zei rechter Foster. ‘Wat hebt u de politie dan wél verteld?’

‘Ik heb alleen gezegd dat ik die vent heb gezien,’ zei hij terwijl hij zich naar de beklaagde wendde, die Yamaguchi heette. ‘Hij was er, nou ja, dichtbij, weet u wel? Maar ik heb nooit gezegd dat ik zag dat hij, nou ja, iemand neerstak, weet u wel?’

Brandon Averill liep rood aan. ‘Wacht eens even, beweert u soms dat u nu ontkent dat u daar ter plaatse de beklaagde hebt aangewezen en de politie hebt verteld dat u zag dat die knaap hem heeft neergestoken?’

‘J... eh... ja,’ zei de getuige en hij wierp een steelse blik op de beklaagde. ‘Dat ontken ik.’

Brandon wendde zich weer tot de bank van de verdediging en bladerde door wat papieren terwijl er in de rechtszaal een afwachtende stilte viel. Rechter Foster wilde net aan de openbaar aanklager iets vertellen wat hij ongetwijfeld niet wilde horen, toen Averill met een zwierig gebaar een rapport tevorschijn haalde en naar de getuigenbank beende.

‘Is dat niet uw naam?’ vroeg hij terwijl hij boven aan de pagina wees. ‘Charlie Fern?’

De getuige antwoordde zachtjes: ‘Eh, ja.’

‘Lees die verklaring dan eens hardop voor,’ zei de aanklager op bevelende toon, en hij wees naar een regel op de bladzijde.

‘Bezwaar! Van horen zeggen! Wat de agent in dat verslag heeft gezet is van horen zeggen!’ riep Schoenfeld, die alweer overeind gekomen was.

‘Klopt,’ zei de rechter instemmend. ‘Toegewezen.’

Brandon Averill deed zijn mond geluidloos open en dicht als een vis op het droge, terwijl hij zijn best deed iets te bedenken. ‘Het is niet toelaatbaar in verband met de waarheidsvinding. Maar eh... het kan wel worden gebruikt om de gemoedstoestand van de getuige vast te stellen.’

‘En de gemoedstoestand van de getuige is van belang omdat...?’ vroeg rechter Foster op sarcastische toon. ‘Hij is hier om de beklaagde als de messteker aan te wijzen, of niet soms?’

‘Inderdaad, edelachtbare. Maar ik...’ begon Averill.

De rechter kapte hem af.

‘Er is geen máár, raadsman.’ De geërgerde toon van een paar minuten geleden was nu omgeslagen in regelrechte woede. Van alle rechters in het gebouw had Brandon geen slechtere kunnen treffen om zo belabberd voorbereid zo’n zwakke zaak in te gaan. Het enige waar rechter Foster een nog grotere hekel aan had dan onvoorbereide juristen waren zaken die te flinterdun waren om ze voor de rechter te brengen. Hij had het parket van het Openbaar Ministerie meer dan eens gebeld om ze ‘op te dragen’ geen zaken meer aan te melden die niet verder kwamen dan een voorlopige hoorzitting. Als een zaak niet eens sterk genoeg was om er gerede twijfel van te kunnen maken, wat erop neerkwam dat die ‘eerder wel dan niet twijfelachtig zou zijn’, dan hoorde die niet in de rechtbank thuis en wilde hij zijn tijd er niet aan verspillen.

Nu wendde hij zich tot Brandon Averill, hij had zijn borstelige wenkbrauwen gefronst en zijn stem klonk onheilspellend zacht. ‘Uw ooggetuige heeft ontkend dat hij de verklaring heeft